

Att. Fødevareminister Jacob Jensen
Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Holbergsgade 6
1057 København K

5. december 2024

Henvendelse om brug af heste til sport

Det Dyreetiske Råd vil med denne henvendelse gerne henlede fødevareministerens opmærksomhed på dyrevelfærd i forbindelse med brugen af heste til sport. Det Dyreetiske Råd afgav i marts 2023 en [udtalelse om brug af heste til sport](#). Her konkluderede Rådet, at det ikke i sig selv er problematisk, at heste anvendes til sport, men anvendelsen indebærer en risiko for, at hestes velfærd kompromitteres. Rådet understregede, at det er uacceptabelt, at heste påføres smerte, sår og andet ubehag ved udøvelse af sportslige aktiviteter.

Rådet pegede i udtalelsen på forhold, hvor Rådet vurderede, at der er behov for lovmæssige initiativer. Rådet lagde samtidig på nogle områder op til at give hestesportsorganisationerne mulighed for selv at iværksætte initiativer til at forebygge, at hestene lider fysisk og mental overlast i forbindelse med træning og afholdelse af sportslige aktiviteter. Rådet understregede her, at anbefalingerne burde føre til øjeblikkelig handling fra branchens side. Hvis opfølgningen ikke skete snarest, hvor det er muligt, og ellers inden for et års tid, ville Rådet anbefale, at der i Danmark udarbejdes specifik lovgivning for brug af heste til sport.

Det Dyreetiske Råd er siden offentliggørelsen af udtalelsen løbende blevet orienteret af Forum for Hestevelfærd (en platform for en række organisationer vedrørende heste) om status for de tiltag, der er taget og er planlagt i organisationerne med henblik på at øge fokus på sportshestenes velfærd. Det Dyreetiske Råd finder det meget positivt, at organisationerne har sat dette arbejde i gang, som bestemt indeholder skridt i den rigtige retning, og Rådet har også forståelse for, at nogle tiltag kræver tid at implementere.

Det Dyreetiske Råd finder dog, at der i langt højere grad er behov for at have fokus på at forebygge mental og fysisk overbelastning af hestene, end det som afspejles i materialet fra Forum for Hestevelfærd. Det Dyreetiske Råd pegede i sin udtalelse på, at der er behov for at gøre op med synet på hesten som en atlet og anerkende, at hesten er et dyr med egne biologiske behov og begrænsninger, og at brugen af heste i sport alene handler om menneskers interesser og ambitioner. Rådet bemærker, at der i det opfølgende materiale, som Rådet har modtaget fra Forum for Hestevelfærd, anvendes begreber om hesten som "fit to compete" og "positivt accepterende". Rådet finder, at disse begreber afspejler en tilgang, hvor hesten i hvert fald hos nogle fortsat primært betragtes som et sportsredskab, og Rådet savner, at respekt for hesten og sikring af dens velfærd sættes i centrum som et fokuspunkt, der er væsentligt i sig selv.

Der er efter Rådets opfattelse behov for en kulturændring i hestesporten, og Rådet ser fokus på respekten for hesten som en afgørende forudsætning for reelt at kunne fremme hestens velfærd, når de bruges til sport. Rådet vurderer, at der er behov for, at hestevelfærden

sættes i centrum med langt flere tiltag end skitseret fra organisationerne selv – og tiltag, der indeholder obligatoriske og mere specifikke krav, med konkrete deadlines for implementering og muligheder for sanktionering ved overtrædelser. Rådet har samtidig indtryk af, at der er meget varierende standarder blandt de forskellige hestesportsdiscipliner, og Rådet vurderer her, at der er behov for at sætte nogle grænser på tværs af sportsdiscipliner, som tager udgangspunkt i hestens velfærd. Rådet bemærker videre, at organisationerne kun kan stille krav ift. det, der forgår i eget regi, og Rådet mener, at der er behov for at sikre regler, der gælder for alle uanset evt. organisatorisk tilhørsforhold.

Det Dyreetiske Råd har derfor besluttet at anbefale fødevareministeren at udarbejde mere detaljeret lovgivning for brug af heste til sport for at sikre nogle minimumsgrænser, der skal overholdes, uanset sportsdisciplin, tilhørende organisation og evt. personligt medlemskab.

Rådet vil gerne understrege, at Rådet anser lovgivning for at være et supplement til, ikke en erstatning for, det arbejde, som hestesportsorganisationerne selv har sat i gang. Rådet finder desuden fortsat, at nogle af Rådets anbefalinger i udtalelsen om brug af heste til sport bedst kan håndteres af organisationerne selv. Rådet anbefaler derfor også, at organisationerne fortsætter deres arbejde som planlagt. Det Dyreetiske Råd uddyber herunder sine overvejelser og anbefalinger i relation til lovgivningsmæssige initiativer.

Det Dyreetiske Råds anbefalinger til lovgivning om brug af heste til sport

Det Dyreetiske Råd tager herunder udgangspunkt i anbefalingerne fra udtalelsen om brug af heste til sport. Rådet betragter dette som et bidrag til arbejdet med at fastsætte lovgivning på området og ikke nødvendigvis som en udtømmende liste. Rådet gennemgår herunder emnerne uddannelse, træning og brug af udstyr, samt doping og andre præstationsfremmende tiltag, som er de områder, hvor Rådet vurderer, at behovet for lovgivning er størst. Rådet vil dog samtidig opfordre til, at det i forbindelse med udarbejdelse af lovgivning overvejes, om også andre forhold i relation til brugen af heste til sport bør omfattes af lovmæssig regulering, jf. de øvrige anbefalinger i Rådets udtalelse, fx kontrol af hestene både før og efter konkurrence. Det Dyreetiske Råd pegede desuden i sin udtalelse på, at livet som sportshest kan indebære nogle særlige udfordringer ud over det, der er direkte forbundet med træning og konkurrence, fx i måden de holdes på. Rådet har derfor i udtalelsen tillige fremsat en række anbefalinger, der er rettet mod bl.a. alder for ibrugtagning, behov for motion og social kontakt, samt transport. Rådet opfordrer til, at disse anbefalinger også indgår i de lovmæssige overvejelser.

- *Uddannelse*

Det Dyreetiske Råd argumenterede i udtalelsen om brug af heste til sport for, at det er afgørende, at vidensniveauet hos de personer, der har med heste at gøre, er opdateret. Rådet anser denne viden for at være en forudsætning for at kunne reagere passende på hestens adfærd og signaler generelt, herunder signaler om smerte og ubehag samt konfliktadfærd. Dette behov for uddannelse og viden om hestevelfærd er især påtrængende, når det gælder personer, der har at gøre med sportsheste, da disse heste er i risiko for at blive udsat for et stort pres pga. konkurrenceelementet. Rådet mener derfor, at uddannelsesbehovet i særlig grad gælder for dem, der har ansvar for hold af heste, træning, undervisning samt afholdelse af konkurrencer.

Rådet finder det således afgørende, at standarden sikres hos rollemodeller som beridere og trænere, som bærer et ansvar for at formidle viden og god praksis ved træning og brug af hestene samt hos dommere, der gennem deres præmiering viser, hvilken adfærd, der er acceptabel.

- *Uddannelse af den ansvarlige for erhvervmæssigt hold af heste*
Det Dyreetiske Råd anbefaler, at der fastsættes regler for uddannelse af den, som er ansvarlig for et professionelt hestehold, fx rideskoler, jf. muligheden i § 22 i dyrevelfærdsloven for at stille sådanne krav ([Bekendtgørelse af lov om dyrevelfærd, LBK nr. 61 af 19/01/2024](#)). Der stilles tilsvarende krav til personer, der er ansvarlige for erhvervmæssigt hold af grise, malkekvæg, slagtekyllinger, æglæggende høner, mink og hunde, og der stilles desuden krav til dyrehandlere og til personer ved erhvervmæssig transport af en række dyrearter (også heste). Rådet ser ingen grund til, at erhvervmæssigt hold af heste skulle være undtaget fra lignende uddannelseskrav.
- *Uddannelse af medarbejdere i virksomheder med hold af heste*
I oktober 2024 udsendte Fødevarestyrelsen en [høring over forslag til lov om ændring af dyrevelfærdsloven](#). Her blev fremsat et forslag vedr. dyrevelfærdslovens § 21, om at fastsætte uddannelseskrav i forhold til dyrevelfærd for medarbejdere i virksomheder med landbrugsmæssigt hold af dyr. Det fremgik af høringsmaterialet, at ændringen i første omgang tænkes anvendt i forhold til besætninger med svineproduktion. Det Dyreetiske Råd anbefalede dog i sit [høringssvar til høringen om ændring af dyrevelfærdsloven](#), at uddannelseskravet også anvendes i forhold til andre typer besætninger. Det Dyreetiske Råd vil i forlængelse af dette derfor yderligere anbefale, at § 22 vedrørende uddannelse af personer i relation til hestehold revideres, så der også her bliver mulighed for at fastsætte krav til uddannelse af medarbejdere, og at denne mulighed snarest muligt benyttes.
- *Kvalitet af uddannelserne*
Det Dyreetiske Råd anbefaler i forlængelse af dette samtidig, at det sikres, at de pågældende uddannelser i tilstrækkelig grad dækker viden om hestes adfærd, herunder konfliktadfærd, samt viden om hestes velfærd, også uden for træning og konkurrence, fx i forbindelse med transport og opstaldning. Som nævnt herover, anser Rådet denne viden for at være en afgørende forudsætning for at kunne reagere passende på hestens adfærd og signaler. Det skal samtidig sikres, at uddannelserne er tidssvarende i forhold til viden om træningsmetoder og normer for hestevelværd.

Det Dyreetiske Råd er bekendt med, at der er taget en række uddannelsesmæssige initiativer i regi af hestesportsorganisationerne, hvilket Rådet hilser velkomment. Rådet mener dog, at der er behov for at sikre, at uddannelsesforløb gøres obligatoriske for alle relevante parter, samt at der er en uvildig kvalitetssikring af indholdet.

- *Træning og brug af udstyr*

Det Dyreetiske Råd har drøftet brugen af udstyr som fx bid og tøjler, piske og sporer. Rådet finder, at det er uacceptabelt, at heste påføres smerte, sår og andet ubehag ved udøvelse af sportslige aktiviteter, og dette skal ophøre omgående. I forlængelse heraf mindede Rådet i sin udtalelse om brug af heste til sport om den gældende lovgivning, nemlig at heste jf. dyrevelfærdsloven ([LBK nr. 61 af 19/01/2024](#)) skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe (§ 2), og at heste ikke må dresseres eller bruges til fremvisning eller lignende, hvis de herved påføres væsentlig ulempe (§ 28), samt at det udstyr, som anvendes som hjælpemidler på heste, i henhold til hestebekendtgørelsen ([Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af heste, BEK nr. 1746 af 30/11/2020](#)) ikke må påføre hesten skader eller anvendes som tvangsmidler (§ 28). Rådet var i forbindelse med udarbejdelse af udtalelsen overordnet set bekymret for, om den praksis, der i nogle tilfælde ses, når heste presses i forbindelse med udøvelse af hestesport, lever op til intentionerne i disse paragraffer. Denne bekymring er blevet styrket yderligere af episoder, der har fundet sted efter offentliggørelse af udtalelsen.

- *Evaluering af brug af udstyr til heste*

Det Dyreetiske Råd anerkender, at udstyr kan have en vigtig funktion i at hjælpe med at give tydelige signaler til hesten om, hvad man ønsker, at den skal præstere. Men Rådet finder, at der er behov for at evaluere brugen af udstyr, så dette ikke bruges til at tvinge hesten til at udføre uhensigtsmæssige bevægelser eller presse den for hårdt, fx pga. rytterens (for høje) ambitioner. Rådet betoner dermed, at udstyr skal anvendes med forsigtighed og til at guide hesten, ikke som et led i fysisk tvang ved at påføre smerte og ubehag.

Det Dyreetiske Råd anbefaler på den baggrund en overordnet nytænkning af brugen af udstyr. Efter Rådets opfattelse bør udstyr og hjælpemidler gennemgås med udgangspunkt i tidssvarende normer og viden om dyrevelfærd. Rådet anbefalede i sin udtalelse i første omgang, at hestesportsorganisationerne selv tager ansvar for denne evaluering, og Rådet skitserede de principielle retningslinjer, som Rådet finder, bør danne grundlag for evalueringen.

Siden offentliggørelsen af Det Dyreetiske Råds udtalelse i marts 2023 har Rådet imidlertid fortsat set bekymrende eksempler på sportsheste, der udviser tegn på ubehag, smerte og konfliktadfærd. Rådet har desuden fulgt debatten i forlængelse af div. udsendelser om velfærd og hestesport samt afholdelsen af OL i dressur i sommeren 2024.

Det Dyreetiske Råd er bekendt med, at hestesportsorganisationerne har igangsat det foreslåede evalueringsarbejde. De udkast til dette, som Rådet har modtaget, er dog ikke tilstrækkelige sammenholdt med forekomsten af tegn på, at hestenes velfærd fortsat er under pres. Rådet lagde i første omgang ikke op til at forbyde bestemte former for udstyr men påpegede, at der i evalueringen bør inddrages hensyn til, at selv om noget udstyr i visse situationer måske kan anvendes uden ubehag og lign. for hesten, så kan det pågældende udstyr måske være så vanskeligt at bruge korrekt, at brugen

enten skal ophøre helt eller begrænses til personer, der er særligt kvalificerede til både at benytte udstyret og samtidig at kunne vurdere hestens evt. konfliktadfærd eller signaler om ubehag eller smerte. Set i lyset af den dokumentation og debat, der har været siden offentliggørelsen af Rådets udtalelse, hvor tegn på ubehag, smerte og konfliktadfærd fortsat kan observeres hos selv de højst præmierede rytteres heste, vurderer Rådet dog i dag, at der er behov for lovmæssigt at forbyde visse former for udstyr samt præcisere den tilladte brug af andre.

○ *Principper for evaluering af brugen af udstyr*

Det Dyreetiske Råd anbefaler i forlængelse af dette, at det sikres, at brugen af udstyr bl.a. lever op til følgende principper:

- Udstyr må alene anvendes til at vejlede hesten til at forstå, hvad den skal, ikke til tvang eller straf.
- Udstyr må ikke ændre hestens naturlige bevægelsesmønster, hæmme hestens sanser eller fysiologi, eller fastlåse en kropsdel eller hestens kropspose, så hesten viser tegn på fx ubehag, smerte eller konfliktadfærd, og udstyr må ikke hindre mulighederne for at kunne aflæse hestens signaler om dette.

Rådet bemærker, at visse former for udstyr er forbudt at bruge til hunde, og at der jf. [Dyrevelfærdsaftalens initiativ nr. 3](#) er planer om at skærpe disse regler yderligere. Rådet anbefaler, at samme kriterier for accept af anvendelse af udstyr, som lægges til grund for forbud mod udstyr til hunde, anvendes ved evalueringen af brug af udstyr til heste.

○ *Eksempler på lovmæssige tiltag*

Det Dyreetiske Råd mener, at fokus i evalueringen især bør rettes mod brugen af komplekse former for bid, stramheden af næsebånd, stramning af tøjler og hjælpetøjler, samt klare kriterier for anvendelse af pisk og sporer.

Rådet anbefaler konkret følgende lovmæssige tiltag:

- Forbud mod brug af bid, der indebærer en væsentlig risiko for afklemning af blodforsyning til hestens tunge, fx kandarbid.
- Fastsættelse af en grænse for, hvor stramt næsebåndet må være, samt en anvisning på, hvordan dette måles.
- Forbud mod brug af sporer og pisk med en kraft, der har karakter af slag og spark.
- Forbud mod brug af tungebånd. Rådet bemærker, at de relevante hestesportsorganisationer selv har besluttet at forbyde dette i egne regler fra 1. januar 2025.

Det Dyreetiske Råd henleder samtidig opmærksomheden på, at der i nogle discipliner kan være et ønske om, at hesten skal holde hovedet og halsen i en bestemt position. Dette opnås med en kombination af træning og udstyr. Fastholdelse af hoved og hals i en bestemt position har været genstand for stor opmærksomhed i de senere år, hvor der er kommet mere viden om konsekvenserne ved at begrænse hestens bevægelsesfrihed. Den krumme hals omtales typisk som "rollkur", "hyperfleksion" eller "low deep round". Forskning viser, at en krumning af halsen, hvor næseryggen holdes bag lodret,

typisk medfører en skarp vinkling af hestens svælg og kan ændre vinklerne i andre dele af hestens anatomi, hvilket kan øge risikoen for problemer i både ryg og ben. Den fastlåste og evt. krumme hals kan desuden begrænse hestens synsfelt, og både dette samt hæmninger i svælg, luftveje og/eller muligheden for frit at kunne bevæge hoved og hals kan gøre hesten usikker og angst. Rådet bemærker, at der i [Bekendtgørelsen om hold og fremvisning af dyr i cirkus m.v. \(BEK nr. 1750 af 30/11/2020\)](#) stilles krav om, at dyr skal trænes efter principper, der ikke tilsidesætter dyrenes velfærd, og at dyrene ikke i forbindelse med træning eller optræden må udsættes for øvelser, som de pågældende dyr ikke fysisk eller adfærdsmæssigt er egnede til at udføre (§ 17). Det Dyreetiske Råd ser ingen grund til at heste, der indgår i en sportslig sammenhæng, skal være undtaget fra lignende krav. Rådet anbefaler derfor også følgende:

- Forbud mod at udsætte heste for øvelser, som de ikke fysisk eller adfærdsmæssigt er egnede til at udføre, fx at holde næseryggen bag lodret.
- Krav om, at heste skal trænes efter principper, der ikke tilsidesætter deres velfærd.

Det Dyreetiske Råd understreger, at anbefalingerne til konkrete lovmæssige tiltag ikke skal anses for udtømmende, men blot er eksempler på det niveau, som Rådet mener, skal lægges til grund for den anbefalede evaluering af brugen af udstyr. Rådet bemærker, at hestesportsorganisationerne i deres evaluering også selv peger på udstyr, der bør forbydes (fx brug af glidetøjle), eller hvor der er behov for præciseringer af tilladt udformning eller brug af udstyr (fx sporelængde). Rådet anbefaler, at disse initiativer indgår i de lovmæssige overvejelser.

- *Doping og andre præstationsfremmende tiltag*

Hvis en hest skades, mener Det Dyreetiske Råd, at den om nødvendigt skal behandles og ellers have den ro og genoptræning, der skal til, inden den er klar til at indgå i konkurrencer igen. Der bør efter Rådets opfattelse ikke anvendes midler, der har til hensigt at camouflere smerte og skader, eller på anden måde at fremme hestens præstation. Det gælder både i forhold til medicinering og andre tiltag, og det er da heller ikke tilladt ifølge § 29 i [hestebekendtgørelsens \(BEK nr. 1746 af 30/11/2020\)](#).

- *Præcisering af § 29 i [bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af heste \(BEK nr. 1746 af 30/11/2020\)](#)*

Det Dyreetiske Råd finder imidlertid, at der er behov for at se nærmere på den gråzone, hvor fx en godkendt smertebehandling betyder, at hesten kan deltage i en konkurrence, hvor den måske ellers ville have haft en nedsat præstation på grund af smerter eller ligefrem været halt. Selv om det ifølge hestebekendtgørelsens § 29 ikke er tilladt at anvende nogen form for medicinering eller behandling, som har til formål at skjule sygdomssymptomer, så hesten kan træne og deltage i konkurrencer, forbyder teksten nemlig ikke direkte, at en hest, der fx er blevet behandlet for smerter med henblik på smertedækning, efterfølgende – hvor den ikke længere viser halthed – rent faktisk vil kunne deltage i en konkurrence. Rådet mener dog ikke, at man med

henvisning til behov for fx smertedækning alligevel skal kunne gøre heste ”brugbare” til konkurrence, hvis hesten uden behandlingen ikke ville kunne præstere, eller præstere lige så godt.

I forbindelse med udarbejdelse af udtalelsen om brug af heste til sport fik Det Dyreetiske Råd oplyst fra Fødevestyrelsen, at det er Fødevestyrelsens vurdering, at hesten ifølge bestemmelsen først kan deltage i konkurrencer, når den er symptomfri, dvs. at sygdommen vurderes som overstået eller skaden vurderes som afhelet, og når den medicin, som hesten er behandlet med, ikke længere kan skjule sygdomssymptomer. Rådet har noteret sig Fødevestyrelsens vurdering af hensigten med hestebekendtgørelsens § 29, men Rådet anbefaler, at det præciseres direkte i bekendtgørelsen, at hvis hesten har modtaget en behandling, der vil kunne påvirke dens præstation, må den ikke deltage i konkurrencer, før virkningen af behandlingen kan forventes at være ophørt, så det sikres, at evt. symptomer ikke dæmpes af medicinen, og at hesten rent faktisk er kommet sig over sin sygdom eller skade.

○ *Brug af § 29 i [Bekendtgørelse af lov om dyrevelfærd \(dyrevelfærdsloven\) \(LBK nr. 61 af 19/01/2024\)](#)*

Det Dyreetiske Råd bemærker, at dyrevelfærdslovens § 29 giver mulighed for at fastsætte regler om forbud mod, at dyr, som er blevet underkastet operative og lignende indgreb, udstilles eller på anden måde fremvises med henblik på bedømmelse af dyrets ydre, brugsegenskaber eller færdigheder.

Inden for nogle hestesportsdiscipliner er det ifølge egne regler ikke tilladt at deltage i konkurrence på heste, som har fået foretaget neurektomi (også kaldet nervesnitning, som er et indgreb, hvor nerver til et smertepreget område, fx en øm hov, skæres over, så hesten ikke kan mærke smerten). Rådet anbefaler, at muligheden i dyrevelfærdslovens § 29 benyttes til at fastsætte forbud mod, at heste, der har fået foretaget kirurgiske indgreb, der har betydning for præstationen, fx nervesnitning, kan deltage i konkurrencer og lign.

○ *Registrering og kontrol af medicinering og kirurgiske indgreb*

Det Dyreetiske Råd anbefaler videre, at der stilles krav om, at medicinering af sportsheste skal registreres, og at kirurgiske indgreb, der har betydning for hestens præstation, fx nervesnitning, skal anføres i hestepasset, da disse tiltag ellers kan være svære at påvise. Rådet anbefaler, at der i forlængelse heraf også stilles krav om, at medicinregistrering og hestepas skal kontrolleres forud for konkurrencer, og disse oplysninger skal derfor gøres tilgængelige for de personer, der skal udføre kontrol af hestene ved konkurrencer. Heste, der stadig er inden for den medicinske behandlings virkningsperiode eller har fået foretaget kirurgiske indgreb, der har betydning for præstationen, skal afvises i at deltage.

Det Dyreetiske Råd står naturligvis til rådighed for en uddybning af ovenstående og dialog om videre tiltag.

Med venlig hilsen,
Bengt Holst, Formand for Det Dyreetiske Råd